

Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis

Verslag van de secretaris over het jaar 2017

2017 stond al voor een belangrijk deel in het teken van het 150-jarig jubileum in 2018. De vereniging gaat die mijlpaal groots vieren met een tentoonstelling en documentaire, twee symposia en concerten, de publicatie van *Muziek uit de Republiek* en een speciaal nummer van het TVNM. Dat vergt de nodige voorbereiding, waarmee vooral de jubileumcommissie hard aan het werk was. Dat ging natuurlijk niet ten koste van de normale werkzaamheden. De vereniging organiseerde de jaarlijkse ledenvergadering met voorjaarsbijeenkomst in Rotterdam en was betrokken bij het IASPM-KVNM studentencongres. In een bomvolle Domkerk in Utrecht werd het boek *Muziek als Missie* van Jan Hage gepresenteerd en we sloten het jaar af met de feestelijke presentatie van een speciale uitgave van het TVNM voor Jaap van Benthem ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag.

De voorjaarsbijeenkomst op 13 mei stond in het teken van Rotterdam. We waren te gast in de Hogeschool voor de Kunsten Codarts en in het middagprogramma stond Rotterdam als muziekstad centraal. De voorzitter van het bestuur van Codarts, Wilma Franchimon, heette ons hartelijk welkom. Thomas Delpout sprak over de transformatie van negentiende eeuwse programmeringspraktijken en concertbeleving, Désirée Staverman over de geschiedenis van het Rotterdams conservatorium en René Uijlenhoet over elektronische muziek in het huidige conservatoriumonderwijs. De lezingen werden afgewisseld met een intermezzo door pianist Dries van den Berg die *Sonatine nr. 1* van Willem Pijper ten gehore bracht. De middag werd afgesloten met een rondleiding door de Ton Bruynel Studio door René Uijlenhoet en een borrel in de Stadsbrasserie.

Op 2 juni vond in het UvA Universiteitstheater in Amsterdam het IASPM-KVNM studentencongres plaats, een samenwerking tussen de KVNM, IASPM Benelux en IASPM DACH. Het congres is georganiseerd voor en door studenten, met een organisatie bestaande uit vertegenwoordigers van de RUG, UvA en UU. Er werden ca. 15 papers gepresenteerd over diverse onderwerpen, waaronder muziek en identiteit, muziek en politiek, performance studies en de muziekindustrie. De dag werd afgesloten met de officiële uitreiking van de bachelor- en masterscriptieprijs aan Eline Langejan (BA, UU) en Beth Aggett (MA, UvA).

Op 4 november vond in de Domkerk in Utrecht de presentatie plaats van *Muziek als Missie. Een luthers geluid in een calvinistische wereld. Willem Mudde en de kerkmuzikale vernieuwingsbeweging*. Auteur Jan Hage, tevens Domorganist, verzorgde een concert met orgelwerken van o.a. Jan Zwart, Johann Sebastian Bach, Max Reger en Olivier Messiaen. Voorafgaand aan het concert werd het eerste exemplaar aangeboden aan de oudste dochter van Willem Mudde, mw. E.C. Mudde. Bij deze gelegenheid werd ook een CD gepresenteerd, uitgebracht door Toccata Records. Daarop speelt Jan Hage op het Bätzorgel van de Domkerk orgelwerken van Jan Zwart, Cor Kee, Feike Asma, Willem Mudde, Adriaan C. Schuurman, Willem Vogel en Jacob Bijster.

Ter ere van de 80ste verjaardag van Jaap van Benthem werd op 16 december op Drift 21 in Utrecht een speciaal voor hem samengesteld nummer van het TVNM gepresenteerd met bijdragen van zestien vrienden en collega's. Behalve met het TVNM werd Jaap geëerd met toespraken door Fabrice Fitch, Pawel Gancarczyk, Lenka Hlávková en Désirée Staverman.

Leden

Ook dit jaar is weer speciale aandacht besteed aan het werven van studentleden. Ter ondersteuning daarvan is tijdens de ledenvergadering op 7 mei 2016 besloten dat studenten het eerste jaar gratis lid kunnen zijn. Net zoals vorig jaar hebben Eliane Fankhauser en Rutger Helmers de KVNМ onder de aandacht gebracht tijdens de introductie van de nieuwe studenten Muziekwetenschap in Utrecht en het college 'Nederlandse muziekgeschiedenis'. Dat heeft geresulteerd in dertig nieuwe studentleden. Van de 38 gratis studentleden in 2016 hebben er zich 4 als gewoon student-lid ingeschreven. Daarnaast meldden zich twintig leden aan, maar werden er ook twintig lidmaatschappen beëindigd (waaronder wegens overlijden en het niet betalen van het lidmaatschap). Een lid verhuisde naar het buitenland.

De KVNМ telde op 31 december 2017 244 leden:

- Nederland: 228 personen
- Buitenland: 16 personen

We zijn er dus in geslaagd om nieuwe doelgroepen te bereiken, maar het blijkt toch moeilijk hen geïnteresseerd te houden voor de vereniging en te bewegen tot een betaald lidmaatschap.

Naast leden heeft de KVNМ abonnees op het tijdschrift. In 2017 waren dat 34 abonnees – twaalf in Nederland en 22 in het buitenland - die in totaal 112 tijdschriften afnamen.

Bestuur

Tijdens de ALV 2017 hebben Kristin McGee en Hans Fidom afscheid genomen van het bestuur. Het bestuur heeft ervoor gekozen om één vacature niet in te vullen. Voor de andere vacature werd Martin van Schaik gekozen.

Het bestuur bestond op 31 december 2017 uit de volgende leden:

Ulrike Hascher-Burger, voorzitter, tweede termijn

Portfolio: website, webshop, social media en contact TVNM

Petra van Langen, secretaris, eerste termijn

Portfolio: contact forumcommissie, jubileum 2018

Martie Severt, penningmeester, eerste termijn

Portfolio: financiën

Marnix van Berchum, eerste termijn

Portfolio: uitgeverij

Eliane Fankhauser, eerste termijn

Portfolio: contacten met studieverenigingen, ledenwerving

Susanne Vermeulen, eerste termijn

Portfolio: Public Relations

Rutger Helmers, eerste termijn

Portfolio: contacten musicologie algemeen en promovendi

Martin van Schaik, eerste termijn

Portfolio: prijzen en onderscheidingen

In 2017 kwam het bestuur zesmaal in vergadering bijeen: op 9 maart, 11 april, 29 juni, 21 september, 23 oktober en 14 december. Bij de vergadering van 14 december heeft Eric Jas zijn plan voor een uitgave van het werk van Benedictus Appenzeller toegelicht. Evenals voorgaande jaren werd het bestuur in 2017 bijgestaan door Renée van Rossum (bestuursassistente), Ries Lahr en René Wierdsma (financiële administratie), Anja Wester en Ernst Peter Oosterbroek (boekverkoop) en Hans Bloothoofd (voorraadbeheer en boekverzending).

Sales Newsletter en Mailinglist

Normaal gesproken ontvangen de leden van de KVNMM en andere belangstellenden sinds zomer 2015 twee keer per jaar een email-nieuwsbrief over nieuwe publicaties. Helaas is deze nieuwsbrief door omstandigheden in 2017 niet verschenen. Daarnaast is de KVNMM in december 2015 begonnen met een mailinglist. Via deze mailinglist verspreidt de KVNMM informatie over activiteiten die betrekking hebben op de Nederlandse muziekgeschiedenis en het muziekwetenschappelijk onderzoek in Nederland, zoals congressen, calls for papers, vacatures en nieuwe publicaties. Iedereen kan zich abonneren op deze mailinglist en iedereen kan berichten aanbieden om via de lijst te verspreiden, lidmaatschap van de KVNMM is geen vereiste. De lijst wordt gemodereerd door het bestuur van de KVNMM.

Op 31 december 2017 ontvingen 306 leden en belangstellenden berichten via de mailinglist, een toename van 38.

Sociale media

Via sociale media heeft de KVNMM 572 volgers, een toename van 87:

Facebook: 279, een toename van 73

Linked In: 126, een toename van 4

Twitter: 167, een toename van 10

Uitgeverij

In 2017 zijn de volgende publicaties verschenen:

- Josquin: *Secular Works for Five Voices – Critical Commentary*, ed. Patrick Macey (CC 29)

- TVNM LXVI (2016)
- TVNM LXVII: *A Festschrift for Jaap van Benthem on his 80th birthday* (2017)
- Jan Hage, *Muziek als Missie: Een luthers geluid in een calvinistische wereld. Willem Mudde en de kerkmuzikale vernieuwingsbeweging* (MM23)
- Johannes Tourout: *Missa Gentil Madonna mia - Missa Primi toni*, ed. Jaap van Benthem (TRT 3)

Met ingang van 1 april 2017 verzorgt de KVNМ de verkoop van publicaties van Cantus Firmus (eigenaar Simon Groot). Cantus Firmus is een uitgeverij die wetenschappelijk verantwoorde uitgaven van Nederlandse muziek uit ca. 1420-1650 publiceert. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van 5 jaar (2017-2021). Bij Cantus Firmus verschenen al werken van Joannes Tollius, Petit Jan de Latre en Cornelis Padbrué. Met wederzijds goedvinden kunnen nieuwe uitgaven worden toegevoegd.

De boekverkoop was met een stand aanwezig bij:

- Het 20e vijfjaarlijks Congres van de IMS in Tokyo, op 19-23 maart
- De boekpresentatie van *Muziek als Missie* van Jan Hage op 4 november in de Domkerk in Utrecht

JSTOR

Via JSTOR werd het TVNM in 2017 10.206 keer geraadpleegd.

Prijzen en beurzen

Om leden en andere in het veld actieve musicologen beter aan de KVNМ te binden, en omgekeerd de mogelijkheid te scheppen dat de KVNМ onderzoek ondersteunt, heeft het bestuur prijzen en beurzen in het leven geroepen.

In 2017 is de H el ne Noltheniusprijs aan het KVNМ prijzenbestand toegevoegd. Deze vervangt de KVNМ Popmuziek Scriptieprijs. De nieuwe prijs is bedoeld voor studenten die een hoogstaande masterscriptie over muziek hebben geschreven. Aan de prijs is een eervolle vermelding en een geldbedrag van 200 euro verbonden.

De prijs staat open voor masterstudenten die aan een Nederlandse of Belgische universiteit zijn afgestudeerd. De prijs, die in 2019 voor het eerst zal worden uitgereikt, is vernoemd naar H el ne Wagenaar-Nolthenius (1920–2000). Zij was een toonaangevende musicologe, cultuurhistorica en succesvol auteur. Van 1958 tot 1976 was zij aan de toenmalige Rijksuniversiteit Utrecht verbonden als hoogleraar voor Muziek van de Oudheid en Middeleeuwen. In navolging van de Popmuziek Scriptieprijs zal ook de H el ne Noltheniusprijs in samenwerking met IASPM tijdens het jaarlijkse studentencongres worden uitgereikt. De nominatie voor de eerste H el ne Noltheniusprijs sluit op 31 augustus 2018.

In 2017 werd geen beroep gedaan op de Albert Smijers Onderzoekssubsidie voor studenten, buitenpromovendi en zelfstandige onderzoekers.

De KVNМ Popmuziekprijs werd in 2017 voor de laatste keer uitgereikt, en wel aan Beth Aggett (MA, UvA) tijdens het IASPM-KVNМ studentencongres op 2 juni in Amsterdam.

Verlenging Predicaat “Koninklijk”

Op 24 januari 1994 heeft de toenmalige Koningin Beatrix aan de Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis het recht toegekend tot het voeren van het Predicaat “Koninklijk”. Deze hoge koninklijke onderscheiding is toegekend omdat de VNM 125 jaar bestond en zich in die periode bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de wetenschappelijke bestudering van Nederlandse muziek en haar geschiedenis, en de bevordering van de muzikwetenschap in de ruimste zin van het woord. De KVNМ is de oudste musicologische vereniging ter wereld.

Eens in de 25 jaar worden de doelstellingen en activiteiten voor het verleende predicaat opnieuw door de Dienst van het Koninklijk Huis beoordeeld. Op 19 november 2018 is het 150 jaar geleden dat de KVNМ werd opgericht. De voorbereidingen voor een uitgebreide viering van dit heuglijke feit zijn inmiddels in volle gang. Het zou een kroon op ons verenigingswerk zijn als Zijne Majesteit de Koning ter gelegenheid van dit jubileum besteding zou willen verlenen aan het recht tot het voeren van het Predicaat “Koninklijk”. Een verzoek hiertoe is in 2017 door het bestuur voorbereid en inmiddels in behandeling bij het Kabinet van de Burgemeester te Amsterdam.

Forumcommissie

De Forumcommissie organiseert congressen en andere evenementen van de vereniging. In 2017 bestond de Forumcommissie uit voorzitter dr. Désirée Staverman, Thomas Delpout M.A., Jaap Jan Steensma en Ita Hijmans (www.kvnm.nl/nl/Forumcommissie).

Jubileum 2018

De samenstelling van de jubileumcommissie is in 2017 gewijzigd. Cees Broekhuijsen heeft helaas vanwege gezondheidsredenen afscheid moeten nemen, maar we zijn zeer verheugd dat Ita Hijmans zijn plaats heeft over willen nemen. De jubileumcommissie bestaat nu uit dr. Désirée Staverman, Ita Hijmans en dr. Petra van Langen. In het afgelopen jaar hebben de plannen vastere vorm gekregen.

- Jochem van der Heide gaat een documentaire maken,
- de tentoonstelling ‘150 jaar KVNМ’ komt definitief in de Universiteitsbibliotheek locatie binnenstad in Utrecht.
- met de Organisatie Oude Muziek hebben we concrete afspraken gemaakt over het congres ‘Editing the Past’ tijdens het festival op 30 en 31 augustus.
- de concerten in de feestweek in november zullen verzorgd worden door het kamerkoor Venus, het Utrechts Kamerkoor en het Utrechts String Quartet.
- we hebben zangers en zangeressen geworven voor het projectkoor dat op 19 november onder leiding van Dirk Jan Horinga werken van J.P. Sweelinck en C. Schuijt zal gaan uitvoeren zoals die op 15 april 1878 onder leiding van Daniël de Lange werden uitgevoerd.

- en we hebben een speciale jubileum-website (jubileum.kvnm.nl) voorbereid, die begin 2018 de lucht in is gegaan.

Bij het schrijven van dit jaarverslag zijn we alweer veel verder. Alle informatie kunt u vinden op jubileum.kvnm.nl.

Petra van Langen

Secretaris KVNMM – voorjaar 2018